

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Milana Podhrázkého a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., v právní věci **žalobkyně: E. C. B. S.**, se sídlem x, proti **žalovanému: Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2015, čj. 13206/15/5100-31462-704389,**

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou u zdejšího soudu domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu pro Středočeský kraj (dále též „finanční úřad“) ze dne 24. 9. 2014, čj. 3765031/14/2114-04400-202295. Finanční úřad tímto rozhodnutím zamítl žádost žalobkyně o vrácení přeplatku na dani z nemovitostí, která byla finančnímu úřadu doručena dne 24. 7. 2014.

Žalobkyně v žalobě předně uvedla, že uhradila daň z nemovitostí, ačkoli taková daňová povinnost jí k předmětné dani vůbec nevznikla, neboť se nikdy nestala vlastníkem sporných nemovitostí v k.ú. M.. Skutečnost, že kupní smlouva uzavřená mezi společnostmi D., s. r. o., aj. byla neplatná z důvodu neurčitosti kupní ceny, resp. že žalobkyně nikdy nenabyla vlastnické právo k daným nemovitostem, potvrdil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 6. 2014, čj. 59 ICm 166/2012, 103 VSPH 169/2013-125 (MSPH 59 INS 11930/2010), který potvrdil rozsudek Městského soudu v Praze zamítající žalobu na vyloučení nemovitostí z konkurzní podstaty společnosti D.. Žalobkyně tedy požádala o vrácení přeplatku na dani, avšak tomuto požadavku finanční úřad nevyhověl, přičemž toto rozhodnutí následně potvrdil i žalovaný. Žalobkyně se s napadeným rozhodnutím žalovaného nemůže ztotožnit, neboť to zcela pomíjí vyřešení předběžné otázky, zda kupní smlouva o

převodu nemovitostí byla či nebyla uzavřena platně, a tedy zda se žalobkyně stala či nikoli vlastníkem předmětných nemovitostí. K tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 6 A 101/2002-52 a upozornila na úpravu institutu předběžné otázky v § 99 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) a § 57 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Podle žalobkyně je postup žalovaného též v rozporu se samotnými zásadami správního řízení, zejm. se zásadou materiální pravdy, neboť žalovaný zcela rezignoval na svoji povinnost, aby zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Závěrem žalobkyně poznamenala, že je absurdní, pokud soud jako orgán veřejné moci na straně jedné rozhodl o tom, že žalobkyně není (a nebyla) vlastníkem předmětných nemovitostí, avšak finanční úřad (rovněž orgán veřejné moci) tuto skutečnost absolutně ignoruje.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Shrnul dosavadní průběh řízení a dodal, že podstatou sporu je posouzení otázky, zda žalovaný byl povinen při svém rozhodnutí o vrácení přeplatku vycházet ze zápisu vlastnictví v katastru nemovitostí, nebo měl přihlídnout k rozhodnutí soudu, kterým byla zamítnuta žaloba na vyloučení nemovitostí z konkurzní podstaty úpadce D., s. r. o., v likvidaci, a ve kterém se soud rovněž zabýval (nikoliv ve výroku, ale pouze v odůvodnění rozhodnutí) platností kupní smlouvy ze dne 14. 4. 2010. Podle žalovaného žaloba na vyloučení věci ze soupisu majetkové podstaty dlužníka, kterou podala žalobkyně, není žalobou na určení vlastnického práva. Jedná se o vylučovací žalobu směřující vůči insolvenční správce ve věci vyloučení dotčených nemovitostí ze soupisu majetkové podstaty. Pravomocné rozhodnutí v incidenčním sporu je závazné pro všechny subjekty insolvenčního řízení, avšak nemá přesah mimo vlastní insolvenční řízení. Nadto je nutno uvést, že citovaný rozsudek vrchního soudu nevyslovil neplatnost kupní smlouvy ze dne 14. 4. 2010, pouze tuto neplatnost konstatoval v odůvodnění. Otázku platnosti kupní smlouvy si totiž soud ve smyslu § 135 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), sám posoudil. Takové posouzení má však platnost jen pro toto řízení a v žádném případě nezakládá překážku věci pravomocně rozhodnuté. Žalobkyně by se tak v jiném soudním řízení dle § 80 o. s. ř. mohla domáhat určení vlastnického práva k nemovitostem. Za situace, kdy by soud skutečně pravomocně a konstitutivně změnil vlastnická práva k dotčeným nemovitostem, mohla by žalobkyně v rámci mimořádných opravných prostředků usilovat o otevření pravomocně skončeného daňového řízení. S ohledem na výše uvedené tak dle žalovaného daný rozsudek vrchního soudu nebyl a není pro posuzované daňové řízení závazný a žalovaný nebyl povinen se jím při své rozhodovací činnosti řídit. Žalovaný v tomto směru odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Afs 142/2007 a dále uvedl, že byl oprávněn plně spoléhat na správnost a pravdivost zápisů v katastru nemovitostí ohledně údajů v něm uvedených a vycházet z něj, pokud nebyl prokázán nesoulad zápisu se skutečností, který by však musel být z hlediska předložených důkazů jednoznačný a nepochybný jako kupř. již výše zmíněný pravomocný rozsudek o určení vlastnického práva k předmětným nemovitostem. Daň z nemovitostí tak byla žalobkyni vyměřena zcela oprávněně, neboť v rozhodné době byla dle údajů z katastru nemovitostí vlastníkem nemovitostí zapsaných na LV č. x pro obec a k. ú. M., a nevznikl jí tak vratitelný přeplatek.

Ze správního spisu soud ověřil, že žalobkyně dne 15. 2. 2012 podala k finančnímu úřadu přiznání k dani z nemovitostí na zdaňovací období roku 2012 ve vztahu k pozemkům parc. č. x a dále k budovám postaveným na těchto pozemcích, vše v k. ú. M.. Finanční úřad vyměřil žalobkyni za tyto nemovitosti platebním výměrem ze dne 8. 6. 2012 daň z nemovitostí na rok 2012 ve výši 23.905 Kč, platebním výměrem ze dne 24. 6. 2013 daň z nemovitostí na rok 2013 ve výši 23.905 Kč a platebním výměrem ze dne 25. 6. 2014 daň z nemovitostí na rok 2014 ve výši 23.905 Kč. Žalobkyně předmětné částky uhradila.

Žalobkyně se následně dne 24. 7. 2014 obrátila na finanční úřad s podáním označeným jako „sdělení o výsledku řízení o vylučovací žaloby, žádost o zrušení zástavního práva a žádost o vrácení daně“, v níž uvedla, že shora již označeným rozsudkem vrchního soudu

v Praze byl potvrzen rozsudek městského soudu, jímž byla zamítnuta žaloba na vyloučení nemovitostí z konkurzní podstaty dlužníka D., s. r. o., s tím, že vrchní soud v odůvodnění tohoto rozsudku mimo jiné konstatoval, že kupní smlouva uzavřená mezi dlužníkem a společností J. I. byla neplatná z důvodu neurčitosti kupní ceny. Uvedená společnost tak nikdy nenabyla vlastnické právo k daným nemovitostem, a proto se ani žalobkyně nikdy nestala vlastníkem těchto nemovitostí. Žalobkyně proto požádala o „*vrácení veškerých plateb na daň z nemovitostí*“. Finanční úřad žádost žalobkyně posoudil dle § 55 daňového řádu jako žádost o vrácení přeplatku s tím, že tuto žádost rozhodnutím ze dne 24. 9. 2014 zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 9. 10. 2014 odvolání, které však žalovaný rozhodnutím napadeným nyní projednávanou žalobou zamítl a rozhodnutí finančního úřadu potvrdil. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný uvedl, že žádosti nevyhověl, neboť na osobním daňovém účtu žalobkyně nebyl ke dni podání žádosti evidován žádný vratitelný přeplatek a do 60 dnů ode dne podání žádosti ani žádný nevznikl (naopak byl zde v době podání žádosti evidován nedoplatek ve výši 39.613 Kč). Žalovaný dále zdůraznil, že zmíněný rozsudek má právní důsledky pouze v rámci insolvenčního řízení a nemění se jím vlastnické vztahy k předmětným nemovitostem. Žalobkyně tak ke dni 1. 1. 2012 byla a dále je v katastru nemovitostí zapsána jako vlastník, a proto také je poplatníkem daně od zdaňovacího období roku 2012 až doposud.

Krajský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud rozhodoval ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalovaný s takovým projednáním věci výslovně souhlasil a žalobkyně s takovým postupem soudu nevyslovila svůj nesouhlas. Soud přitom dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podstata argumentace uplatněné žalobkyní spočívá v projednávané věci v tom, že nedošlo-li ve smyslu citovaného rozsudku vrchního soudu k převodu shora označených nemovitostí, nevznikla jí povinnost daň z nemovitostí platit, vznikl jí na této dani přeplatek a žalovaný je povinen tento přeplatek vrátit, což však neučinil a platnost dané smlouvy si neposoudil jako předběžnou otázku.

Relevantní právní úprava týkající se institutu přeplatku plyne především z § 154 a § 155 daňového řádu. Pro projednávanou věc je především podstatné, že dle § 154 odst. 1 a 2 tohoto zákona „*je přeplatek částka, o kterou úhrn plateb a vrátek na kreditní straně osobního daňového účtu převyšuje úhrn předpisů a odpisů na debetní straně osobního daňového účtu. Správce daně převede přeplatek na úhradu případného nedoplatku téhož daňového subjektu na jiném osobním daňovém účtu, popřípadě na úhradu nedoplatku podle odstavce 4. Není-li takového nedoplatku, stává se přeplatek vratitelným přeplatkem a zůstává jako platba na dosud neuhrazenou daň na osobním daňovém účtu, na kterém je evidován. Dle § 155 odst. 2 a 3 citovaného zákona pak „správce daně vrátí daňovému subjektu vratitelný přeplatek na základě žádosti daňového subjektu o vrácení vratitelného přeplatku, nebo pokud tak stanoví zákon(...). Pokud v době podání žádosti o vrácení vratitelného přeplatku dosahuje vratitelný přeplatek nejméně částku 100 Kč, poukáže jej správce daně do 30 dnů ode dne obdržení žádosti podle odstavce 2, v opačném případě žádosti vyhoví, pouze pokud vratitelný přeplatek této částky dosáhne do 60 dnů ode dne podání žádosti; lhůta pro jeho vrácení počíná běžet až ode dne následujícího po dosažení této částky.“*

Obdobnou situaci, jaká byla v projednávané věci nastolena žalobní argumentací, se již ve své judikatuře zabýval Nejvyšší správní soud, který ve svém rozsudku ze dne 9. 1. 2013, čj. 1 Afs 85/2012-54, mimo jiné uvedl, že „*byla-li podána žádost o vrácení přeplatku, správní orgán nejprve zkoumá, zda vůbec nějaký přeplatek daňovému subjektu vznikl a zdali jej na některé z daní eviduje. Pokud zjistí, že přeplatek vznikl, zkoumá další podmínky pro zacházení s tímto přeplatkem. Dále posuzuje, zda neeviduje on sám či některý z jiných správců daně*

nedoplatek téhož daňového subjektu. Až v situaci, kdy tomu tak není, je oprávněn takový vratitelný přeplatek vrátit. Pokud dospěje k závěru, že žádný přeplatek neeviduje, žádost o vrácení přeplatku zamítne. Úkolem správního soudu v rámci přezkumu takového rozhodnutí je pak pouze posoudit, zda správní orgán postupoval při vrácení přeplatku na dani v souladu s výše uvedenými kritérii“. Úkolem správce daně však v rámci řízení o vrácení přeplatku není přezkoumání pravomocného platebního výměru, kterým byla daň vyměřena, neboť jak Nejvyšší správní soud zdůraznil „původní platební výměr je pravomocným rozhodnutím, byť vydaným na základě kupní smlouvy, která byla po dvou letech prohlášena za absolutně neplatnou. Platební výměr přitom nelze považovat za rozhodnutí nicotné, které by bylo nutno vnímat ex officio za rozhodnutí existující. Naopak jde o rozhodnutí, které nebylo v zákonem stanovených lhůtách napadeno, a proto nyní v řízení o přeplatku na dani neměl správce jinou možnost, než na něj hledět jako na neexistující rozhodnutí, na základě kterého byla řádně zaplacená daň z převodu nemovitosti, a v jehož důsledku není evidován na osobním daňovém účtu žalobkyně žádný přeplatek.“

Výše citované závěry judikatury Nejvyššího správního soudu jsou dle soudu zdejšího plně aplikovatelné i v nyní projednávané věci, přičemž soud neshledal důvod se od těchto závěrů v dané věci odchýlit. Je-li podstatou argumentace žalobkyně tvrzení, že jí povinnost platit daň nikdy nevznikla, neboť se nikdy nestala vlastníkem předmětných nemovitostí z důvodu absolutní neplatnosti kupní smlouvy uzavřené mezi společnostmi D. aj. IN., což si měl v řízení o její žádosti posoudit jako předběžnou otázku i finanční úřad (resp. žalovaný), fakticky tak rozporuje samotné vyměření daně (pravomocné platební výměry), a nikoli otázku vrácení (existence) přeplatku na této dani. V tomto ohledu je nutno zdůraznit, že správní soudy nemohou překročit hranice vymezené ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. a přezkoumávat rozhodnutí, která mohla být předmětem samostatného soudního přezkumu. Bylo na žalobkyni domáhat se v rámci řízení, ve kterých byly platební výměry vydány, nápravy, a to např. i za využití mimořádných opravných prostředků (srov. § 117 a násl. daňového řádu). Žalobkyně tak ovšem neučinila a podala pouze žádost odpovídající svým obsahem žádosti o vrácení přeplatku (k tomu soud poznamenává, že žalobkyně uvedený procesní postup finančního úřadu, který její podání takto vyhodnotil, nenapadá). V rámci řízení o takové žádosti nicméně bylo úkolem správního orgánu toliko posoudit ji ve smyslu shora citovaných § 154 a § 155 daňového řádu, avšak v tomto řízení již správní orgán nemohl jakkoliv přezkoumávat pravomocný platební výměr. Proto nelze souhlasit se žalobkyní v tom, že si jako předběžnou otázku měl posoudit platnost předmětné smlouvy, resp. skutečnost, jaký vliv má dané rozhodnutí vrchního soudu na vyměření daně. Úkolem finančního úřadu (resp. žalovaného) bylo v tomto řízení pouze zjistit, zda je evidován přeplatek, pokud ano, zjistit zda neeviduje on sám či jiný správce daně nedoplatek daňového subjektu, a pokud nikoli přeplatek daňovému subjektu vrátit, v opačném případě pak žádost zamítnout, je tedy možno uzavřít, že žalovaný v tomto ohledu postupoval v souladu s § 154 a § 155 daňového řádu.

Nelze ostatně přehlédnout, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že žalovaný se fakticky zabýval (a správně hodnotil) i otázkou, zda podání žalobkyně ze dne 24. 7. 2014 bylo možné posoudit právě jako návrh na obnovu řízení. Zdejší soud se přitom ztotožňuje s tím, že výsledek řízení o vylučovací žalobě nemůže závazně stanovit, že žalobkyně není vlastníkem zdaněných nemovitých věcí, neboť má význam jen pro posouzení možnosti zpeněžení nemovitých věcí v rámci insolvenčního řízení. K tomu lze odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 1998, sp. zn. 2 Odon 86/97 (R 58/1998), podle něhož „je-li sporné, zda úpadce je vlastníkem věci (...), okolnost, že na majetek úpadce byl prohlášen konkurs, nebrání tomu, aby na základě žaloby podané podle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. nemohlo být rozhodnutím soudu určeno skutečné vlastnické právo. I po prohlášení konkursu mají účastníci takového sporu naléhavý právní zájem na určení, kdo z nich je či není vlastníkem věci, neboť bez takového určení zůstává jejich právní postavení nejisté, popřípadě může dojít i k ohrožení jejich práv. Okolnost, že taková věc patří do konkursní podstaty, tu nemá význam již proto, že nemusí být v rámci zpeněžování majetku patřícího do

podstaty prodána (...) a že konkurs může být zrušen i jinak než po splnění rozvrhového usnesení. (...) Na základě vylučovací žaloby nelze činit závěr o tom, kdo je vlastníkem sporné věci; otázka vlastnictví věci může být v řízení o vylučovací žalobě řešena pouze jako otázka předběžná, a to samozřejmě jen za předpokladu, že má pro rozhodnutí sporu právní význam. V případě žaloby o určení vlastnictví soud může zkoumat, zda žalobce je či není vlastníkem věci; otázkou, zda věc byla pojata do soupisu konkursní podstaty oprávněně, se nezabývá, neboť to není předmětem řízení vyvolaného určovací žalobou. Rozhodnutí soudu o určení vlastnického práva žalobce tedy není takovou právní skutečností, která by měla sama o sobě za následek vyloučení této věci ze soupisu podstaty. Z uvedených důvodů dospěl dovolací soud k závěru, že ze skutečnosti, že věc byla zařazena do soupisu konkursní podstaty úpadce, nelze dovozovat, že by žalobce neměl naléhavý právní zájem na určení, zdaje vlastníkem této věci. I když k vyloučení věci ze soupisu podstaty může dojít - nebyla-li tato otázka vyřešena mimosoudní dohodou uzavřenou se správcem konkursní podstaty nebo nevyhověl-li správce konkursní podstaty námitkám osoby, která u něj uplatnila svá práva k věci, dobrovolně - jen na základě rozhodnutí soudu o vyloučení věci ze soupisu podstaty, nebrání to úspěšnému uplatnění žaloby o určení vlastnického práva k této věci. Obě uvedené žaloby mají své opodstatnění dané předmětem řízení, který byl jimi určen; protože předměty těchto žalob se liší, možnost uplatnění jedné z nich nevylučuje případné úspěšné uplatnění druhé.“ Nad rámec již shora uvedeného odůvodnění zdejšího soudu lze tedy ještě v návaznosti na citované závěry Nejvyššího soudu dodat, že podání žalobkyně požadující navrácení uhrazené daně z nemovitostí by bylo možné považovat za návrh na obnovu řízení (resp. mohlo by vést ke zrušení platebních výměrů) pouze v případě, že by se opíralo o rozsudek, jehož výrokem by bylo určeno, že vlastníkem nemovitých věcí je úpadce, resp. zamítající žalobu na určení, že vlastníkem těchto věcí je žalobkyně, k čemuž však v nyní projednávané věci zcela zjevně nedošlo.

Nelze pak přisvědčit ani námitce žalobkyně, že postup žalovaného byl v rozporu se zásadou materiální pravdy, protože rezignoval na povinnost zjistit si stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jak totiž bylo uvedeno výše, správní orgán postupoval v souladu s § 154 a § 155 daňového řádu a žádost zamítl až poté, co ověřil, že na účtu žalobkyně není veden přeplatek (naopak zjistil nedoplatek). Zcela v souladu s uvedenými požadavky judikatury Nejvyššího správního soudu i v souladu se zásadou materiální pravdy zjistil stav věci, o němž nebylo důvodu pochybovat, a na jeho základě dle § 155 daňového řádu rozhodl.

S ohledem na výše uvedené soud neshledal žádný ze vznesených žalobních bodů za důvodný, a proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí,

proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze 31. října 2016

JUDr. Milan Podhrázký, v. r.
předseda senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová